

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การขานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขานรับและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยใช้การวิจัยเชิงผสมผสานเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ และการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำเสนอขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

##### 1. การวิจัยเชิงสำรวจ

###### 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

###### 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

###### 1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

###### 1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

###### 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

##### 2. การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

###### 2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

###### 2.2 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

#### การวิจัยเชิงสำรวจ

##### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

###### 1. ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ทั้งหมด 3 ตำบล คือตำบลหาดเล็ก ตำบลคลองใหญ่ และตำบลไม้รูด จำนวนทั้งสิ้น 18,829 คน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

| ตำบล            | ประชากร (คน) |
|-----------------|--------------|
| 1. ตำบลไม้รูด   | 4,352        |
| 2. ตำบลคลองใหญ่ | 10,050       |
| 3. ตำบลหาดเล็ก  | 4,427        |
| รวม             | 18,829       |

ที่มา : สำนักงานจังหวัดตราด (2559 : 2)

## 2. ขนาดตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวนทั้งสิ้น 18,829 คน (สำนักงานจังหวัดตราด. 2559 : 2)

การกำหนดขนาดตัวอย่าง จะใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 : 125) ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดยอมรับได้ที่ +/- 0.5% โดยมีระดับความเชื่อมั่น 95 %

คำนวณสูตร ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (sampling Error)

จะได้

$$n = \frac{18,829}{1+(18,829 \times (0.05)^2)}$$

$$= \frac{18,829}{48.0725}$$

$$= 392$$

ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 392 คน

แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะเก็บจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

เมื่อกำหนดขนาดตัวอย่างตามได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-stage Sampling) คือ ขั้นแรกจะทำการสุ่มแบบสัดส่วน และขั้นที่สองจะทำการสุ่มแบบบังเอิญ

การสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างแยกตามตำบล โดยใช้สูตรนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามชุมชน

| ชื่อตำบล        | จำนวนประชากร (คน) | จำนวนตัวอย่าง (คน) |
|-----------------|-------------------|--------------------|
| 1. ตำบลไม้รูด   | 4,352             | 92                 |
| 2. ตำบลคลองใหญ่ | 10,050            | 214                |
| 3. ตำบลหาดเล็ก  | 4,427             | 94                 |
| รวม             | 18,829            | 400                |

ที่มา : สำนักงานจังหวัดตราด (2559 : 2)

ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ เนื่องจากในภาคปฏิบัติมีข้อจำกัด ไม่สามารถเก็บแบบสอบถามแบบสัดส่วนได้ จึงทำให้ต้องเก็บแบบสอบถามแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการงานรับนโยบายของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด และเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย โดยมีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด และเลือกตอบเกี่ยวกับเนื้อหา นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด และเลือกตอบเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

### **การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ**

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยเป็นลักษณะของแนวสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องและเหมาะสมกับภาษา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบความเที่ยงกับกลุ่มตัวอย่าง (Pretest)/(Try-out) กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกัน 30 ชุด ในพื้นที่ตำบลตะกวด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด โดยได้ค่า  $= 0.939$

ขั้นตอนที่ 6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

### **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2559

2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 400 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือนำมาแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางความเรียง

2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติ โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

| เกณฑ์การให้คะแนนความต้องการ | ระดับคะแนน |
|-----------------------------|------------|
| ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง      | 5          |
| ระดับค่อนข้างเห็นด้วย       | 4          |
| ระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย    | 3          |
| ระดับไม่เห็นด้วย            | 2          |
| ระดับไม่ทราบ                | 1          |

### การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

#### 1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากแนวการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ คือ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ของอำเภอคลองใหญ่ ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าวได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือวารสาร วิทยานิพนธ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง (Semi – structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือ

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) คือมีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้ จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นอย่างดีโดยมีกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่

2.1.1 ส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1.3 ประชาชนในพื้นที่

## การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมหรืออีกอย่างว่า การสังเกตการณ์ภาคสนาม การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมหมายถึง การที่นักวิจัยหรือผู้สังเกตการณ์เข้าไปร่วมกิจกรรมหรือเข้าไปใช้ชีวิตร่วมในกลุ่มที่ศึกษา ผู้วิจัยอาจแสดงตนเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือไม่แสดงตนก็ได้ ผู้วิจัยไม่เพียงแต่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่ศึกษาเท่านั้น หากจะเข้าร่วมกับกลุ่มหรือองค์กรที่ตนศึกษา นักวิจัยจะเข้าไปร่วมในกลุ่มที่ตนศึกษามากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและจะต้องเข้าไปด้วยความระมัดระวัง ไม่ควรจะไปใกล้ชิดผู้สังเกตการณ์มากเกินไปหรือพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือสมาชิกในกลุ่มไม่ว่าทางใด (สุรพล กาญจนะจิตรรา. 2551 : 35)

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมจะประกอบไปด้วย กระบวนการ 3 ชั้น ได้แก่ การสังเกต การซักถาม และการจดบันทึก นอกเหนือไปจากการเฝ้าดูแล้ว ผู้วิจัยสามารถที่จะซักถามบางสิ่งบางอย่างที่ไม่อาจเข้าใจได้จากการสังเกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับความหมายหรือสัญลักษณ์ การซักถามถือว่าเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ หลังจากนั้นจึงทำการจดบันทึกข้อมูล (สุภาวศ์ จันทวานิช. 2542 : 47)

## การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้ใช้รูปแบบ ดังนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ระหว่างเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษว่าได้มีอุปสรรคอย่างไร ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสาร ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมได้ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันแต่ประการใด
2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยจะใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น ส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลจากบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลัก และสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร